

เทศน์เช้า วันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘

พระอาจารย์สงบ มนัสสนุโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองขาว อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรมะ ตั้งใจฟังธรรมะ เราเกิดมาเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา เราต้องการสัจจะความจริงในชีวิตนี้ แต่ค้นคว้าหาแล้วไม่เจอ

เวลาเราต้องการความยุติธรรมๆ ไปเรียกร้องเอากับผู้ที่รักษากฎหมาย เรียกร้องหาจากสังคม ความยุติธรรมๆ ไง

เกิดมาเป็นมนุษย์พบพระพุทธศาสนา ศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ภาควิชาปฏิบัติ ภาควิชาปฏิบัติคือศึกษาหาความรู้ไ้ ถ้าความรู้ ความรู้อยู่ภายนอก อยู่ที่เปลือกใจ อยู่ที่ผิวเผินไ้ แต่สัจจะความจริงมันอยู่ที่สัจจิต มันอยู่ในหัวใจของมนุษย์ไ้

ถ้าการแสวงหาสัจจะความจริงในหัวใจของตน จะต้องเป็นบุคคลคนนั้นเป็นผู้แสวงหาความจริงในหัวใจของตน

ถ้าแสวงหาความจริงในใจของตน เห็นไหม เรียกร้องความยุติธรรมๆ ไปหาที่ไหนก็ไม่มีหรอก ไปหาที่ไหนก็ไม่เจอ เจอแต่คำตัดสินของศาล เจอแต่คำตัดสินของสังคม

เราอยู่ไปเที่ยวภาคอีสานนะ ผู้เฒ่าๆ ในหมู่บ้านนั้นนะ ชาวชุมชนเขาเคารพบูชามากแล้วเป็นธรรมๆ เป็นผู้ตัดสินไ้ เขาไม่ต้องการกระบวนการยุติธรรมที่ไหนเลย เขาต้องการกระบวนการยุติธรรมของคนที่เป็นธรรมไ้ เป็นธรรม ผู้เฒ่าผู้แก่ ในหมู่บ้านนั้นเขาจะเคารพเขาจะบูชา จะมีสิ่งใด เขาจะไ้เป็นผู้ตัดสินว่าใครถูกใครผิดไ้ นี่พูดถึงว่าเขาเคารพบูชาของเขาตามความเป็นจริงของเขา

นี่เรียกร้องความเป็นธรรมๆ

ปริยัติ ศึกษาๆ มา ก็ศึกษามาเป็นแนวทางเพื่อจะเรียกร้องความเป็นธรรมกับชีวิตของตน แล้วฝึกหัดปฏิบัติไม่เป็นหรือ กาวนากันไม่ได้หรือ ถ้ากาวนากันไม่ได้ กาวนาไม่ได้มันก็ส่งออกไป ส่งออกเพราะอะไร

สิ่งที่รู้ที่เห็นจริงใหม่ จริง ก็มันรู้มันเห็นจริงของมันนั่นแหละ เพราะมันรู้มันเห็นจริงของมัน มันเห็นนิมิตของมันตามธรรมชาติของมันไง แล้วถ้ามันรู้มันเห็น มันก็รู้เห็นจากภายนอกไง

รู้เห็นจากภายนอกที่ไหน

รู้เห็นจากภายนอก จิตนิสัย คนสร้างเวรสร้างกรรมมา คนสร้างอำนาจวาสนามามากน้อยขนาดไหน ดุสี เวลาคนที่เขานอนหลับพักผ่อนของเขา บางคนเขาฝันแล้วฝันเล่า เขาฝันเรื่องมหัศจรรย์ร้อยแปดพันเก้า ใจเราอนไม่เคยฝันสักที ทำไมไม่เหมือนกันละ

สิ่งที่เวลาจิตมันฝึกหัดประพฤติดุปฏิบัติขึ้นมา ถ้าไปรู้ไปเห็นสิ่งใด มันสิ่งที่ กุสลา ธมฺมา อกุสลา ธมฺมาไง มันเป็นจิตเป็นนิสัย มันเป็นที่รู้ที่เห็นนั่นไง มันไม่ใช่เป็นสัจจะเป็นความจริงมาจากไหนหรือ เป็นสัจจะเป็นความจริงมาจากเวรจากกรรมของตนนั่นแหละ คนทำมามากน้อยขนาดไหน มันก็แสดงออกมาขนาดนั้น

เวลาคนจะสิ้นชีวิตนะ คนใกล้ตาย เวลามันเห็นนะ เป็นบุรุษยิ่งใหญ่ ห่มผ้าแดงมานั่นนะมาแล้ว ทำไมมันเห็นละ นั่นกรรมนิมิต เวลาการสร้างเวรสร้างกรรมมานะ ยังไม่ทันตายมันโอดครวญโหยหวนแล้ว แต่คนมีบุญนะ เขาหลับสนิทไง เขานอนหลับสนิท เขาหมดอายุขัยของเขาตามธรรมชาติของเขา

นี่ก็เหมือนกัน เราเรียกร้องความเป็นธรรมๆ ถ้ามันแสวงหาของมันตามความเป็นจริงไง สุขอื่นใดเท่ากับจิตสงบไม่มี ถ้าจิตสงบมันเห็นคุณค่าของมัน เห็นคุณค่าของกิเลสที่มันยุมันเหี่ยวที่มันบ้าร่ำ ร่ำ มันบ่าบอคอแตก มันกระซากลากจูงไปร้อยแปดพันเก้า

แต่โลกเป็นอย่างนั้นนะ ถ้าไปเห็นประเพณีวัฒนธรรม เห็นความอลังการ โอ้โฮ! มันตื่นตาตื่นใจ เห็นพระอยู่โคนไม้ไม่รู้จักนะ

ฤาษีชีไพรเขายังมีเครื่องแต่งตัวของเขา ใ้ฉันบวชเป็นพระเป็นเจ้ามาไม่เห็นมีอะไรเลย อยู่โคนต้นไม้

นั่นนะพระผู้ยิ่งใหญ่ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้อยู่โคนต้นโพธิ์

พระภิกษุทั้งหลาย ที่ว่าเป็นกษัตริย์มาบวชเฝ้า เวลาบวชแล้ว “สุขหนอ สุขหนอ” เขาปกติสุขภายในของเขา เขาไม่ตื่นเต้นแผ่นกระดูกไปหาแสวงหาเสียง หาอะไรที่บ่าบอคอแตก

แล้วถ้าหาเสียงบ่าบอคอแตก แสดงว่าจิตใจต่ำต้อย จิตใจพึ่งตนเองไม่ได้

สุขอื่นใดเท่ากับจิตสงบไม่มี มันไม่สุขสงบตามความเป็นจริงใจ ถ้ามันสุขสงบตามความเป็นจริงนะ ของภายนอกมันเป็นข้าศึกทั้งนั้น มันเป็นข้าศึกทั้งนั้น มันเป็นข้าศึกทั้งนั้น แล้วถ้าเอ็งยังแสวงหาสิ่งที่เป็นข้าศึก แล้วว่าจิตมันจะสงบจากภายใน เป็นไปได้อย่างไร มันเป็นไปได้ไม่ได้

สิ่งที่เป็นไปได้ๆ ยกตัวอย่าง เวลาหลวงตาพระมหาบัวท่านบอกท่านสละชีวิตถึง ๒ หน หนหนึ่งท่านสละชีวิตเพื่อชำระล้างกิเลสในหัวใจของตน อีกครั้งหนึ่งความกู้ชาติ เพราะการกู้ชาติต้องเสียสละชีวิตอีกอย่างหนึ่ง อีกครั้งหนึ่งเพื่ออะไร เพื่อแสวงหาเงินทองเพื่อมากู้ชาติ

ความกู้ชาติอย่างนั้นนะ คนก็ไปมองที่นั่นไง บอกมันไม่ใช่กิจของสงฆ์ ไม่ใช่กิจของสงฆ์

มันเป็นกิจของผู้ที่มีอำนาจวาสนาของท่าน แล้วท่านทำของท่านมา มันไม่เข้าไปกระเทือนในหัวใจของท่าน

ท่านมีความวิตกกังวลนะว่า สิ่งที่ทำไปๆ มันเป็นบุญกุศลทั้งนั้นนะ แต่ไอ้พวกตำหนิติเตียนตกรอกเวจีใจ แล้วเวลาโครงการช่วยชาติฯ นั้นนะ มีพระที่ออกไปช่วยงานๆ สักหาลาเพศไปเยอะแยะ เพราะอะไร เพราะมันไปคลุกคลีอย่างนั้นไง ท่านถึงบอกต้องเสียสละใจ

เสียสละคราวหนึ่งคือเสียสละที่ชำระล้างกิเลสในหัวใจของท่าน ในโคนไม้ ในคูหา ในถ้ำ ในที่สงบสงัด ต้องเสียสละชีวิตอีกหนหนึ่งเพื่อกู้ชาติ ไพร่พลที่ออกไปกู้ชาติสักหาลาเพศไปก็มีนะ เวลาออกไปคลุกคลีกับสังคมก็แตกต่างกันไปนะ เห็นไหม มันแตกต่างกัน

ความยุติธรรมๆ ยุติธรรมตรงไหน ยุติธรรมที่ใด

ยุติธรรมที่หัวใจท่านเป็นธรรมแล้วไง มันไม่เข้าไปกระเทือนในหัวใจของท่านได้เป็นอันขาด แต่กำลังพลที่ออกไปชวนชวายเป็น การกระทำ นี่ไง มันเศร้าใจตรงนั้นไง แต่มันก็เป็นผลของวิญญูะ มันเป็นบุญกรรมของชาติ เป็นบุญเป็นกรรมของบุคคลคนนั้น

ถ้าบุคคลคนนั้นมีสติมีปัญญารักษาของตน เห็นแล้วมันย้อนกลับเข้ามาใจ เห็นใหม่ ปัญญาในพระพุทธศาสนาคือภาวนามยปัญญา ปัญญาคือทวนกระแสกลับ ทวนกระแสกลับ เข้ามาสู่ใจของตนใจ เราคิดอะไร เราทำอะไร เราต้องการอะไร เราปรารถนาอะไร แล้วเราจะทำ สมความปรารถนาของเราหรือไม่

ถ้าไม่สมความปรารถนา มันก็ไหลเตล้นแผ่นกระโดดไปตามกิเลสตัณหาความทะยานอยากใจ แล้วจิตนิสัยของคนมันอ่อนแอใจ ไปรู้ไปเห็นสิ่งใด อู้ฮู! มหัศจรรย์ ประพฤติปฏิบัติ

มันเลยกลายเป็นแพ้น หิวแสง แล้วเวลาจะเอาจริงเอาจริงขึ้นมา กลายเป็นทุกข์เป็นยาก กลายเป็นของแหยงไปแล้วนะ

เวลาหลวงตาพระมหาบัวท่านพูดใจ เวลาท่านบอก เวลาท่านประพฤติปฏิบัติย้อนถึง อดีตที่ท่านจริงจังกับการจะฆ่ากิเลส คิดแล้วมันแหยง มันทำได้อย่างไร มันทำได้อย่างไร

มันทำได้เพราะมันมีกิเลส มันทำได้เพราะคนเจ็บไข้ได้ป่วยมันต้องการหาย ไปหาหมอ หมอจะอย่างไรก็ต้องยอมหมอ เพราะให้หมอรักษาให้หายใจ

แต่คนปกติไป เรื่องอะไรจะไปให้หมอกรีดละ เรื่องอะไรจะไปให้หมอผ่าตัด ถ้าเรื่องอะไร ต้องให้หมอแทงเข็มละ เรื่องอะไร ไม่ไป แต่ถ้าเจ็บไข้ได้ป่วยนะ หมอเอาเลย เอาเลย เวลามันจะหาย

นี่ใจ สิ่งที่ได้ ทำได้เพราะมันมีกิเลสตัณหาความทะยานอยากในหัวใจของตนมันทุกข์ มันยาก ความลึกลับสลับมันทึบมันดำในหัวใจของตนใจ อวิชชาพญามารที่มันครอบงำ มันทุกข์ มันยากแสนเข็ญขนาดไหน

ฉะนั้น มันทึบเข็ญขนาดไหน มันทึบเททั้งนั้นนะ มันทึบเทเพื่อจะเท่าทันกิเลสใจ พอเท่าทัน กิเลส แล้วเวลามันชำระล้างกิเลส กิเลสมันตายไปต่อหน้ามันใจ นั่นใจ ความจะเรียกร่องความ ยุติธรรม เรียกร่องความยุติธรรมจากใจของตน อตุตา หิ อตุตโน นาโถ ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน

จะไปเรียกร่องเอาจากศาล ศาลฎีกา ศาลต่างๆ ใฉนั้นเป็นปัญหาสังคม ปัญหาสังคมมี มาเป็นหมื่นๆ ปีละ แล้วก็มาท่ามกลางปัจจุบันนี้ แล้วก็มีต่อไปในอนาคต แต่ตัดสินชีวิตนี้ ไม่ได้ ตัดสินชีวิตของเราไม่จบสิ้น

มันจะจบสิ้นการตัดสินใจยุติธรรม มรรควิชาในหัวใจของตน แล้วไม่บ่บอคอแตก
ส่งออกไปแบกโลก

ความแบกโลกๆ นั้นมันคนที่มีอำนาจวาสนาใจ คูสิ พระอัญญาโกณฑัญญะเป็นสงฆ์
องค์แรกของโลกนะ เป็นสงฆ์องค์แรกของโลก เป็นพระอรหันต์นะ ท่านอบรมบ่มเพาะสอนใคร
สอนหลานองค์เดียวที่เป็นพระอรหันต์ นอกนั้นอยู่ป่าตลอด เวลาท่านจะปรินิพพาน มาลาองค์
สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าใจ

นั่นพระอรหันต์นะ สงฆ์องค์แรกของโลก อยู่ในป่าในเขาด้วยความสุขสงบใจ

ไ้เราเป็นสงฆ์องค์สุดท้าย ยิ่งเป็นกรรมฐานะ ลูกศิษย์หลวงปู่มั่นองค์สุดท้าย คนอื่นเป็น
ไม่ได้นะ จันเป็นได้คนเดียว ลูกศิษย์หลวงปู่มั่นองค์สุดท้าย

ล้ามะเลเทเมฆขนาดนั้นนะลูกศิษย์หลวงปู่มั่น ลูกศิษย์หลวงปู่มั่นท่านมีลวดลายอย่างไร
ได้เห็นกิริยามารยาทของท่านบ้างหรือไม่ ท่านใช้ชีวิตอย่างไร ประวัติท่านก็มี ระลึกถึงหรือไม่ ถ้า
มันระลึกถึง มันเคารพบูชา มันไม่ทำแตกแถว ไม่ทำอะไรแผลงๆ อย่างนั้น

พระกรรมฐานอะไรลงโลก ลงตนเองแล้วลงผู้อื่น กรรมฐานหลอกลง

ถ้ากรรมฐานตามความเป็นจริง มันจะไปตื่นเต้นอะไรกับโลกเขา โลกก็คือโลก สงสัยหรือ
ก็เห็นทุกวัน คนมานี่เขาเอาอะไรมาให้บ้าง เวลาอยู่กับครูบาอาจารย์ใจ เวลาใครมาจะเอา
ความสุขมาให้ มาฝากเรามีไหม ไม่มีหรือ ใครมาบ่นทุกข์บ่นยากทั้งนั้นนะ แล้วบ่นทุกข์บ่นยาก
ทั้งนั้นนะ มันเป็นเรื่องโลกๆ แล้วเอ็งบวชเป็นพระ เอ็งก็หนีโลกมา แล้วเอ็งไปสนใจอะไรกับโลก
เขา

ความเป็นจริงในการสนใจคือต้องสนใจใจของตนเอง ถ้าใจของตนเอง ทาง
จกรรม การนั่งสมาธิภาวนา มันเป็นเรื่องที่รื่นเริง เป็นที่น่าปรารถนา แล้วทำขึ้นมาให้มันได้ตาม
ความเป็นจริงในหัวใจของตน ไม่ใช่ทำขึ้นมาหลอกลง ลงโลก ลงตนเอง ลงผู้อื่น สมาธิ
หลอกลง น่าเบื่อ

นี่สมาธิหลอกลง มันลงตนเองใจ แล้วถ้าหลอกลงตนเองคือมันหลอกเราแล้ว พอ
หลอกแล้ว มันก็สอนหลอกๆ อย่างนี้ต่อไปใช้ไหม เพราะคนมันมีแต่ความลงโลก อารมณ์ลงๆ

แล้วก็อบรมบ่มเพาะ เป็นอุปาทานหมู่ เป็นความเห็นผิด เห็นผิดเพราะอะไร เพราะคนอ่อนด้อย
อย่างนี้มันเยอะงะ คนชอบ

คนมีเจตนา มีความปรารถนาที่อยากจะฝึกหัดประพาศปฏิบัติ แต่เวลาใครจะประพาศปฏิบัติขึ้นไป ไฉนนั้นก็ โอ้โฮ! มันเกินไป มรรคผลนิพพานเขียวหรือ อู้ฮู! มันหมด เราไม่มีความสามารถขนาดนั้น แต่ถ้าปฏิบัตินะ หลับตาแล้วเป็นพระอรหันต์เลย เออ! อย่างนี้ใช้ได้ อย่างนี้มีวาสนา

แล้วอย่างนี้ทั้งนั้น

กาลามสูตร องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนว่า ห้ามเชื่อ ห้ามเชื่อ ห้ามเชื่อ ธรรม และวินัยนี้ของจริง กว่าจะได้ของจริงขึ้นมา หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านทุ่มเททั้งชีวิตขนาดไหน แล้วถ้าไม่มีอำนาจวาสนา จบ ภาวนาไปให้กิเลสหลุดทั้งนั้น ปฏิบัติบูชากิเลส มันรู้มันเห็นไปหมด แล้วความรู้เห็นนั้นมันเป็นอนิจจัง รู้เห็นวันนี้อะอย่างหนึ่ง รู้เห็นปีหน้าเป็นอย่างนี้อีกใหม่ รู้เห็นต่อไปจะเป็นอย่างนี้ตลอดไปหรือเปล่า มันเป็นไปได้ไม่ได้ มันไม่เป็นความจริงหรอก

แต่เวลาหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านประพฤติปฏิบัติของท่าน เวลาบุคคลคู่ว่า ๑ คู่ที่ ๒ คู่ที่ ๓ คู่ที่ ๔ ดังแขนขาด ดังแขนขาด เวลากิเลสมันขาดนะ นิโรธดับทุกข์สมบูรณ์แบบ ไม่สงสัย ไม่ถามใครอีกเลยนะ

ทุกข์ เหตุให้เกิดทุกข์ ทุกข์ดับ วิธีการดับทุกข์ ฝ่ายเหตุ ฝ่ายกิเลส ฝ่ายที่มันสะสม มันหมักหมมมาในหัวใจของตน

นี่เรียกร่องความยุติธรรมๆ ถ้ามันสงบสุขตามความเป็นจริงของมัน ถ้ามันสงบสุขตามความเป็นจริง มันทุกข์ เหตุให้เกิดทุกข์ไง เหตุให้เกิดทุกข์ ตัณหาความทะยานอยากไง กิเลสเป็นตัวอย่างไร กิเลสมันเป็นอย่างไร ถ้ามันรู้มันเห็นของมัน มันจะสะเทือนใจมาก สะเทือนใจมากแล้วเวลาพิจารณาไปด้วยมรรค ๘ มรรค ๘ เวลามันขณะ มันนิโรธ มันดับ ทุกข์ เหตุให้เกิดทุกข์ทุกข์ดับ วิธีการดับทุกข์ อริยสัจ สัจจะความจริง ทั้งเกิดขึ้น ทั้งขณะ ทั้งมีสัจจะ ทั้งมีความจริง ถ้ามันเป็นไป เค็งจะไปถามใคร

แล้วเวลาถามใคร แล้วสิ่งนี้มันเกิดขึ้นมาได้ยังไง

เจียนอยู่เจียนตายทั้งนั้นนะ เวลาการประพฤติปฏิบัติเจียนอยู่เจียนตาย มันเอาจริงเอา จังขึ้นมา เห็นใหม่ ต้องเรียกร้องเอาเข้ามาที่นี้ไง

แล้วขณะเรียกร้องเข้ามาที่นี้ ผู้ที่ประพฤติปฏิบัติขึ้นมามันจะรู้มันจะเห็นเลยว่า เวลา เหลวเหลก กว่าที่จะเข้ามาสู่หนทางนี้มันยากขนาดไหน แล้วหนทางที่มันทำมา ครูบาอาจารย์ที่เป็นธรรม เราถึงพูดถึงหลวงปู่มันทุกวันๆ เพราะอะไร เพราะว่าด้วยความกรุณาของท่านไง

ข้อวัตรปฏิบัติ คำว่า “ข้อวัตรปฏิบัติ” เราจะไม่เห็นคุณค่ามันเลย เราจะไม่เห็นอะไรเป็นจริงเป็นจังขึ้นมาเลย แต่สิ่งนั้นเป็นเครื่องอยู่ของใจๆ

ใจที่มันไม่มีที่อยู่ที่อาศัย ใจที่มันทุกข์มันยาก ใจที่มันพาดมันพิง ใจที่มันกะล่อนปลิ้น ปลื้อน ใจที่มันหลอกมันลวง ใจที่มันรู้มันเห็นอะไร แล้วมันว่ามันเป็นธรรมๆ ตลอดไป เอาอะไร เป็นเครื่องตรวจสอบมัน

แล้วเวลามันตรวจ มันหลอกมันลวงไป ไปถึงที่สุดแล้วมันก็เสื่อมหมด พอเสื่อมหมดแล้ว มันเหลืออะไร เหลือแต่ซาก เหลือแต่ความจำของตน เหลือแต่ที่มันจะเข้ามาเรียกร้อง เข้ามาจุด กระชากให้มันเสียหายไป แล้วตัวเองยังไม่เข้าใจถึงตัวเองเวลาจิตมันเสื่อมอีกต่างหากนะ

แต่ถ้าคนมีสติปัญญา มีอำนาจวาสนาไง สิ่งใดถ้าเราทำ ยังทำไม่ได้ สิ่งใดที่เรายังไม่ทำ ถึง สิ่งใดที่เรายังไม่รู้ไม่เห็นใจ เราก็เชื่อมันหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น เพราะท่านเป็นพระอรหันต์ ท่านเป็นโรงงานใหญ่ผลิตพระอรหันต์ ท่านวางข้อวัตรปฏิบัติของท่านไว้ อย่างน้อยเราก็เดินตาม รอยอันนั้น ยึดมันอันนั้นไว้ไง

เครื่องอยู่ของใจๆ ใจ ผูกไว้ หัวใจไม่ให้มันเสื่อมสภาพไป ผูกหัวใจไว้ไม่ให้มันด้อยค่า ผูก หัวใจไว้ไม่ให้มันจุดกระชากลากไป ผูกหัวใจไว้ไม่ให้มันลนลานหัวใจไปกระทบ นี่คือคุณค่าที่ ยิ่งใหญ่ของครูบาอาจารย์ ถ้ามันเห็นคุณค่าๆ ใจ

แล้วเราจะอ้อยอิ่งเฉย เราจะไปเป็นพระอรหันต์ ๕๐๐ รอบ ๖๐๐ รอบก็ช่างหัวมันเถอะ จะ มหัศจรรย์ขนาดไหน ข้อวัตรปฏิบัติอย่าทิ้ง ถ้าดี มันก็ดีไปด้วยกัน ถ้าเสีย มันก็ยังมีหลักมีเกณฑ์ อยู่ มันไม่ออกนอกกลุ่มนอกทาง

มันนอกกลุ่มนอกทางเพราะอะไร

เพราะมันแห้งงา ทำนุ่ก็ไม่ได้ ทำนี่ก็ไม่ได้ ทำอะไรที่มันสุขมันสบาย ถ้าล้อมหน้าล้อมหลัง ออเซาะออเลาะนี้ แหม! อากาศดีมาก สบายะเหลือเกิน

ไอนั้นมันปฏิบัติลงโลก หลอกหลวง หลอกหลวงตัวเอง ตัวเองหลอกหลวงแล้วจะไปหลอกหลวงคนอื่น มันน่าเศร้าไหม

นี่ไง ถ้าเรียกร้องความยุติธรรมๆ ไม่ต้องไปเรียกร้องที่ไหนหรอก ก็ดูใจตัวเองนั่นแหละ ตัวเองนั่นแหละมียศดิสัมปัทญะให้มันมั่นคงขึ้นมา แล้วทำใจของตัวเองให้มันเป็นสัจจะเป็นความจริงขึ้นมา จะไปเรียกร้องความเป็นธรรมที่ไหน

เกิดเป็นมนุษย์เป็นอริยทรัพย์ เพราะเกิดเป็นมนุษย์มีกายกับใจ หัวใจดวงนี้ พุทธะ โคนมารยาอยู่ตลอดเวลา ทำความสงบของใจเข้ามา ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน แล้วถ้ามันเกิดวิปัสสนา เกิดภาวนามยปัญญาที่ครูบาอาจารย์ที่ท่านทำของท่านมาแล้ว

มันมีผู้กระทำมาแล้ว มันมีองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า มีครูบาอาจารย์ที่ปฏิบัติมาแล้ว ธมฺมสากัจฉา เอตมฺมงฺคลมุตฺตมํ อริยสัจมีหนึ่งเดียว มันจะเป็นอันเดียวกันทั้งนั้นนะ

ถ้ามันไม่เป็นอันเดียวกันอย่างไร ผิดคนหนึ่ง สนทนากันต้องผิดคนหนึ่งเด็ดขาด แล้วผิดอะไรผิดละ ก็ผิดอยู่ได้พญามารไง ถ้าถูกละ ถูกคือมรรค ถูกคือสัจจะเป็นความจริง ถูกคือเราเกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา เคารพบูชาพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์

เรียกร้องความเป็นธรรมๆ จะเรียกร้องทั่วปฐพี ศึกษาค้นคว้ามาขนาดไหน อยู่ที่เขาลงคะแนน เสียงส่วนใหญ่ เสียงส่วนน้อย แต่ถ้าเป็นสัจจะเป็นความจริงขึ้นมา เราปัจเจกตั้งสันติภูมิจิโก เราต่างหาก ความยุติธรรมเกิดจากหัวใจของตน ความยุติธรรมเกิดจากมรรคญาณเกิดจากสัจจะเป็นจริง

ฉะนั้น ถ้ามีอำนาจวาสนา มันจะย้อนกลับมาที่ใจของตน ถ้าย้อนกลับมาที่ใจของตน สิ่งภายนอก ถ้าผู้ที่ประพฤติปฏิบัติเป็น สิ่งภายนอกๆ ภายนอก ภายใน

ถ้าผู้ปฏิบัติไม่เป็น สิ่งภายนอก โห้โฮ! อลังการ สิ่งภายในลงโลก สยบหมดเลย

แต่ถ้าเป็นจริงนะ ไร้สาระ ลวงโลก แล้วเราจะให้เขาลวงเราอีกหรือ ผลของวิญญูะไ่ ภาว
สวะนี้โลก เราจะละจากโลก จากใจของตน เอวัง